

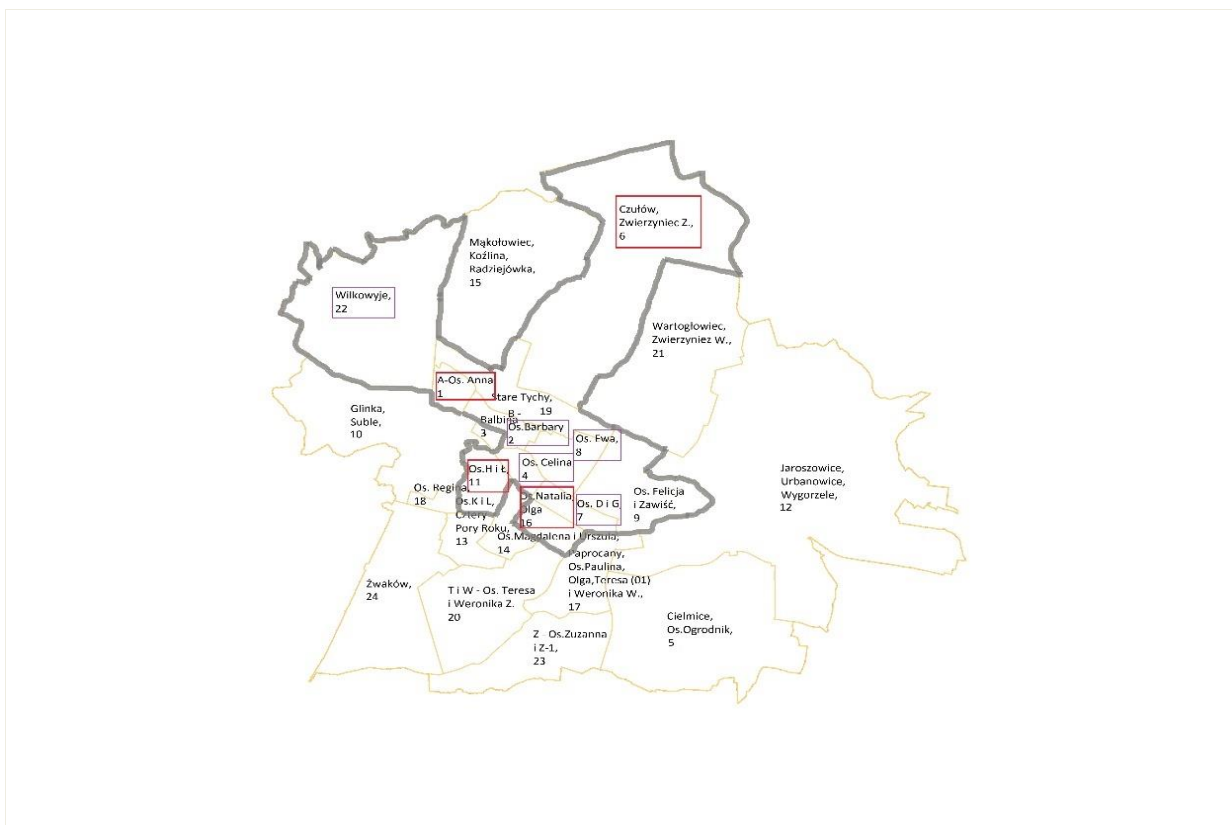
KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY REWITALIZACYJNE DLA PROPONOWANEGO OBSZARU REWITALIZACJI W TYCHACH

Materiał roboczy do pracy nad projektami rewitalizacyjnymi sektora publicznego.

Analiza czynników i zjawisk kryzysowych, badania opinii oraz diagnoza nasilenia problemów społecznych i innych negatywnych zjawisk (gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych) występujących w Tychach prowadzą do wniosku, że działania rewitalizacyjne powinny zostać zaplanowane dla 4 osiedli (jednostek analitycznych, oznaczonych numerami porządkowymi podanymi w nawiasach):

- (1) A - ANNA,
- (6) CZUŁÓW ze Zwierzyniec Zachodnim,
- (11) H i Ł - HONORATA i ŁUCJA,
- (16) N i O - NATALIA I OLGA.

Obszar zdiagnozowanych problemów społecznych oraz osiedla dotknięte innymi nawarstwionymi negatywnymi zjawiskami pokazano na poniższej mapie (kolorem szarym zaznaczono 11 osiedli wykazujących ponadprzeciętne nasilenie problemów społecznych, w ramki ujęto nazwy jednostek analitycznych, które prócz problemów społecznych dotknięte są innymi nawarstwionymi negatywnymi zjawiskami (fiolet), wyróżniając wśród nich 4 osiedla (czerwony) o największym łącznym nasileniu analizowanych problemów (społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne).

Tak wytypowana do rewitalizacji część miasta to 14,51% jego powierzchni, która zamieszkuje 22,77% ludności Tychów. Wyznaczony wstępnie obszar zdegradowany (jako potencjalne terytorium wsparcia funduszami Unii Europejskiej) spełnia wymagania obowiązujących w tym zakresie Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Założono, że zasadniczy i nadrzędny cel każdego programu rewitalizacji, a mianowicie ożywienie zdegradowanych dzielnic miasta, w przypadku Tychów powinien opierać się na realizacji trzech specyficznych celów operacyjnych skoncentrowanych na uzyskaniu zauważalnej poprawy (korzystnej zmiany obecnej sytuacji), na każdym z 3 diagnozowanych pól problemowych.

Na podstawie przeprowadzonych badań, dyskusji i analiz dla każdego z w/w 4 osiedli można zidentyfikować zestaw problemów do rozwiązania, określający równocześnie jakie powinny być kierunki planowanych działań rewitalizacyjnych w tych osiedlach (zobacz: zestawienie w tabeli poniżej, gdzie występowanie problemu oznaczono symbolem).

OSIEDLE/JEDNOSTKA ANALITYCZNA: PROBLEM – KIERUNEK DZIAŁAŃ:	ANNA	CZUŁÓW ze Zwierzyniec Zachodnim	HONORATA i ŁUCJA	NATALIA i OLGA	Proponowany cel Programu Rewitalizacji
	1	6	11	16	
Bezrobocie, szczególnie długotrwałe	☐	☐	nie występuje szczególne nasilenie	☐	Skuteczne wsparcie w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz długofalowe przeciwdziałanie kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych.
Bezrobocie kobiet	☐	☐	nie występuje szczególne nasilenie	☐	
Zbyt wolny spadek bezrobocia, szczególnie wśród kobiet i osób 50+	☐	☐	☐	☐	
Zbyt wolny spadek bezrobocia wśród osób poniżej 35 r.ż.	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	☐	☐	
Ubóstwo	☐	☐	nie występuje szczególne nasilenie	nie występuje szczególne nasilenie	
Duży i szybko rosnący udział osób sędziwych w społeczności osiedla	nie występuje szczególne nasilenie	☐	nie występuje szczególne nasilenie	☐	
Nader szybka utrata ludności osiedla - depopulacja	☐	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	
Przestępczość, zachowania aspołeczne: chuligaństwo i wybrki	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	☐	
Niski poziom aktywności na rzecz lokalnej społeczności	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	☐	☐	
Niski poziom aktywności seniorów	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	
Nasilenie problemów społecznych wymagających wsparcia rodziny	☐	☐	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	
Przemoc domowa	☐	☐	☐	☐	
Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców osiedla	☐	☐	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	
Niski potencjał lokalizacyjny osiedla	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	☐	☐	Zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji
Mala atrakcyjność osadnicza	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	☐	☐	☐	
Ponad przeciętna koncentracja socjalnych mieszkań	☐	☐	☐	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	
Przewaga funkcji mieszkaniowej – przy deficytach usługowych	nie występuje szczególne nasilenie	☐	☐	nie występuje szczególne nasilenie	
Słaby dostęp do publicznych usług miesz-	nie występuje szczególne nasilenie	nie występuje szczególne nasilenie	nie występuje szczególne nasilenie	☐	

kaniowych					
Słaby dostęp do mieszkań socjalnych	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	□	
Słaby dostęp do placówek kultury	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	
Słaby dostęp do publicznej komunikacji	□	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	□	
Słaby dostęp do usług społecznych	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	□	
Mała dostępność publicznych terenów zielonych	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	nie występuje szczególne odchylenie od przeciętnej	□	

ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY REWITALIZACYJNE 4 OSIEDLI W OBSZARZE REWITALIZACJI

Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych, przeprowadzona z uwzględnieniem i w odniesieniu do: czynników i zjawisk kryzysowych zaobserwowanych w Tychach oraz rezultatów analizy porównawczej 24 jednostek analitycznych, prowadzi do sformułowania następującego zakresu merytorycznego użytecznych działań (projektów rewitalizacyjnych), w każdej z 4 części proponowanego (roboczego) obszaru rewitalizacji:

- (1) A-ANNA:
  - Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.
  - Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy.
  - Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla dostępnych dla społeczności lokalnej.
  - Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednie wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.
  - Edukacja ekonomiczna i dostęp do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, w tym dostęp do bezpłatnych instrumentów optymalizacji decyzji finansowych podejmowanych przez gospodarstwa domowe.
  - Działania informacyjne i bezpośrednie wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem.
  - Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną i wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta, podregionu i regionu.
  - Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn i przeciwdziałanie depopulacji osiedla).
  - Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspotecznych) zachowań (np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej), opracowanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i

- pobudzenie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedla, zwiększenie udziału społeczności lokalnej w wykrywaniu przestępstw itp.).
- Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.
  - Przedsięwzięcia aktywizujące seniorów i pobudzające ich samoorganizację oraz działalność na rzecz innych grup społecznych (np. poprzez wsparcie młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w podejmowaniu decyzji życiowych, pomoc w nauce itp.).
  - Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotyczących rodziny zamieszkującej na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie).
  - Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).
  - Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.
  - Poprawa dostępności komunikacji publicznej.
- (6) CZUŁÓW ze Zwierzyńcem Zachodnim:
    - Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w wieku 50+.
    - Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym zwiększanie ich szans na lokalnym i regionalnym rynku pracy.
    - Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym również poprzez działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta i miast sąsiednich (Katowice).
    - Działania edukacyjne, promocyjne oraz bezpośrednio wsparcie mobilizujące do racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami gospodarstwa domowego.
    - Edukacja ekonomiczna w różnej formie i poprawienie dostępu do wiedzy na temat usług finansowych i bankowych, Biura Informacji Kredytowej, procedur egzekucyjnych itd., umożliwienie dostępu do bezpłatnych instrumentów optymalizacji decyzji finansowych przez osoby w różnej sytuacji życiowej, w tym do instrumentów atrakcyjnych dla młodzieży (aplikacje i gry komputerowe).
    - Działania informacyjne i bezpośrednio wsparcie przy podejmowaniu dodatkowej działalności zarobkowej przez osoby dotknięte ubóstwem (np. osiedlowy start-up dla młodzieży).
    - Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.
    - Powstrzymanie odpływu mieszkańców (w tym poprzez regularne monitorowanie migracji, analizowanie jej przyczyn, przeciwdziałanie depopulacji osiedla, również poprzez kształtowanie korzystnego wizerunku osiedla).

- Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotyczących rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemów uzależnień i przemocy w rodzinie).
- Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych lokali użytkowych).
- Zwiększanie atrakcyjności osadniczej osiedla (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż., rodzin z dziećmi oraz osób spoza Tychów).
- Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej / usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta lub miast sąsiednich podjęciem działalności na terenie osiedla.
- Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.
- Modyfikacja polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), zmiana struktury mieszkań w zasobie gminy położonych na terenie osiedla.

- (11) H i Ł-HONORATA i ŁUCJA:

- Promocja zatrudnienia wśród kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).
- Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.
- Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę problemów społecznych dotyczących rodziny zamieszkujące na osiedlu (w tym szczególnie profilaktyka problemu przemocy w rodzinie).
- Różnorodne działania stymulujące większą aktywność gospodarczą mieszkańców osiedla, tworzenie firm i samozatrudnienie (od poprawy dostępności informacji i wsparcia organizacyjno-prawnego przy zakładaniu działalności gospodarczej przez mieszkańców osiedla do lokalnych instrumentów systemowych, np. preferencji przy przetargach na najem gminnych i spółdzielczych lokali użytkowych).
- Działania mające na celu uzupełnienie deficytów w funkcjach usługowych (np. przygotowanie lokalizacji albo lokali dla podjęcia działalności handlowej / usługowej) i zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta prowadzeniem działalności komercyjnej na terenie osiedli.
- Zwiększenie dostępności do usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania socjalne) przy równoczesnej modyfikacji polityki mieszkaniowej w zakresie mieszkalnictwa socjalnego (co najmniej w kierunku przestrzennej dekoncentracji tego rodzaju usług publicznych), na rzecz zwiększenia udziału i dostępności mieszkań komunalnych dla społeczności osiedli.
- Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi) oraz atrakcyjności lokalizacyjnej osiedla.
- Poprawa dostępności komunikacji publicznej.

- (16) N i O - NATALIA I OLGA:

- Różnorodne działania nakierowane na podjęcie pracy lub własnej działalności gospodarczej, których adresatami będą osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne i w dwóch grupach wiekowych: osób do 35 r.ż. i w wieku 50+.
- Różnorodne intensywne działania nakierowane na podjęcie pracy lub rozpoczęcie działalności gospodarczej przez bezrobotne kobiety, w tym poprzez zwiększanie ich szans na lokalnym rynku pracy;
- Tworzenie miejsc pracy, w przestrzeni osiedla i dostępnych dla społeczności osiedla, w tym szczególnie miejsc pracy dla kobiet, osób 50+ i ludzi młodych (do 35 r.ż.).
- Różnorodne działania adresowane do seniorów, w tym działania integrujące różne grupy wiekowe (aktywizacja, pomoc, wolontariat) oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb użytkowych tej grupy wiekowej.
- Działania mające na celu zmniejszenie nasilenia niepożądanych (aspołecznych) zachowań (np.: kampanie społeczne, wspólne akcje Policji i Straży Miejskiej, opracowanie i publikacja mapy zagrożeń, wprowadzenie streetworkerów, monitorowanie przestrzeni publicznych i pobudzanie społecznego zaangażowania w sferze bezpieczeństwa publicznego osiedli, zwiększenie wykrywalności przestępstw itp.).
- Przedsięwzięcia aktywizujące i pobudzające samoorganizację społeczności lokalnej, w tym szczególnie wsparcie tworzenia i prowadzenia lokalnych organizacji społecznych.
- Różnorodne działania poprawiające atrakcyjność lokalizacyjną oraz wizerunek osiedla w opinii publicznej (np.: imprezy i wydarzenia edukacyjne, kulturalne itp., podniesienie jakości przestrzeni publicznych), w tym poprawa poziomu wizualnej atrakcyjności osiedla i działania przyciągające zainteresowanie przedsiębiorców z innych części miasta.
- Zwiększanie atrakcyjności osadniczej (przyciąganie nowych mieszkańców, szczególnie osób poniżej 35 r.ż. i rodzin z dziećmi).
- Różnorodne działania (w tym monitorujące i informacyjne), nakierowane na profilaktykę przemocy w rodzinie i pomoc w przezwyciężaniu jej skutków).
- Zwiększenie dostępności do placówek kultury i usług społecznych, w tym do usług mieszkaniowych (mieszkania komunalne, w tym również socjalne).
- Uzupełnienie oferty terenów publicznych (tzw. zieleni urządzonej) wraz z organizacją zajęć sportowych lub rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych.
- Poprawa dostępności komunikacji publicznej.